

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljá trisopna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 77.

V Ljubljani, v torek 6. aprila 1886.

Letnik XIV.

Državni zbor.

Z Dunaja, 5. aprila.

Finančno ministerstvo.

Danes pričela se je obravnava o proračunu finančnega ministerstva, pri katerem je oglašenih jako dosti govornikov. Prvi je bil med njimi severno-česki strah (Strache), ki je strastno in surovo vdrihal po vladi in finančnih uradnikih, očitaje jim, da nalašč nakladajo huja bremena nemškimi in vladi neprijaznim davkoplačevalcem, polajšujejo pa davke vladi prijaznim ljudem.

Za njim je govoril česki poslanec Vessely, in sicer v českem jeziku. On zastopa v državnem zboru najbolj radikalni okraj česki, čigar poslanec je bil prej Tilšar, in menda zgolj zaradi teh skrajno-narodnih volilcev govoril je česki, dasi je nemščine popolnoma zmožen.

Tretji govornik bil je Heilsberg, za njim pa je bil sprejet sklep razprave in je bil od ostalih govornikov za generalnega govornika izbran baron Sommaruga, ki že govori dve uri o raznih davkarskih razmerah. Zvečer ob 7. uri bo prva večerna seja, jutri zvečer pa bodo zopet zborovali odseki.

Govor g. posl. Šukljeja

v 39. seji državnega zbora dne 30. marca pri razpravi o nastavkih naučnega ministerstva.

(Konec.)

Še nekaj je, kar tvori to preobloženje, vzrok temu je nekaj tudi slavna učna uprava, a ne sedanja, morda prejšnja. Z odlokom od 26. maja 1884 so izšli novi navodi (instrukcije) za gimnazijski poduk. Ne rečem, da bi tudi ti ne imeli odgovornosti za preobloženje naših šol, ki se v resnici nahaja.

Nahaja se v tih navodih, o stvari sami ne morem govoriti strokovno, ne spada v debato niti v poslaniško zbornico, mnogo cenjenih obzorov in tudi rad priznavam, da ti navodi se že od kraja navedejo tako, kakor da bi bili nezmotljivi. A pri vporabi je stvar drugačna in „natančno spolnovanje teh navodov“ je prva beseda, ktero pregovori šolsko vodstvo in nadzorstvo navadno učenikom na novo nastopivšim. Ti navodi pa učni smoter postavijo tako visoko, da se doseže le primeroma malo kedaj v posebno srečnih razmerah in le izjemoma.

Ko se učeniku v resnici dolžnost nalaga, da doseže učni smoter, kakor mu vleva navod, nastane potem nenaravno hitenje, prehitenje. Vsak učenik si prizadeva, da stlači svojega predmeta, kar moč otroku v glavo.

Tako dobiva mladenič, ki še ni zmožen mnogo spoznati in prebaviti, obilo znanosti, in žalosten nasledek temu je, da mladost opeša, mora opešati. Tako mnogovrstnih stvari se uči po naših gimnazijah, da največkrat — o nekterih izjem nočem govoriti — pozabi najvažnejše: samostalnost presoje samostalno mišljenje. K temu pa pride tisto komično mnogo pisarenje, kar pospešuje in zahteva ta instrukcija. Od desetletnega dečka v prvem razredu zahtevajo za latinsko ob enem štiri do pet zvezkov, med tem posebnega za ortopijo (nauk za besedo prav izgovarjati), to je rastlina, ki je prišla iz skolastične filologije, ki je bila zadnjič tukaj navedena v naše gimnazije.

Ako si mislite tako ubogo paro — oprostite ta navadni izraz — tacega prvošolca, ko sedi pri latinski vaji, obdaja ga štiri do pet zvezkov, kako krčevito gleda iz enega v drugega, potem mi boste vendar pritrdili, da se želja in dobrohotna prizadeva poslanca g. dr. Mengerja, oprostiti mu komolce, ne more tako hitro izvršiti.

Po teh splošnih opombah obrnil bi se do posebnih želj: slovensko ljudstvo pričakuje od slavne učne uprave, da se vresničijo. To je najprej ljudska šola pri koroških Slovencih.

Vsojam se tukaj vprašati načelnika učne uprave, ali se sme pričakovati, da se odpravijo ti preobratki nedostatk, ki se brezdvomno nahajajo na Koroškem? Da mora poduk v ljudski šoli biti na podlagi maternega jezika, to je vendar tako jasno, to je politični aksiom občno priznan, da mi tega ni treba še posebej dokazovati in zato navesti veljavnih oseb. Učna uprava je sama to priznala.

V šolskem in učnem redu dne 20. avgusta 1860 najdemo priznano, ker se n. pr. v § 51, ki govori v učnih smotrih pri jezikovnem pouku, govori le o maternem jeziku. Kako pa je to na Koroškem? Označivo je to, in prav žalostno, da, ko je tam po zadnji štetvi l. 1880. še 102.252 Slovencev, da v ti nekdanji vsi slovanski deželi nimajo ne jedne slovenske ljudske šole. (Čujte na desni!)

Res, da govoré o utrakvističnih šolah in poročilo koroškega deželnega šolskega sveta od l. 1885. pravi: Na 254 nemških šol pride 90 utrakvističnih, t. j. slovensko-nemških. A še to ni po vsem resnično. Res, da začnejo v prvem polletju prvega šolskega leta s slovenskim. Kaj pak, ko bi z otroci govorili nemški, bi bilo isto tako, kakor da bi govorili francoski. A že v drugem polletju prikaže se nemščina, dobiva čedalje več tal, dokler poslednjič slovenskega popolnoma ne izpodrine.

Zaznamujem to za pregrešek zoper prve pojmove v pedagogiki in pričakujem od sedanje učne uprave, da se tako zlo stanje, ki koroške Slovence potiska v tmino nevednosti, brž ko brž odpravi.

Pri budgetni debati je bilo o tem govorjenje, in moj somišljenik, gospod poslanec vitez dr. Tonkli, ima neutajljivo zaslugo, da je imenoval dete pri pravem imenu in naznanil naše pritožbe.

Začela se je daljša debata, katere se je med drugim vdeleževal tudi naučni minister. V ti debati je bil meni označen izrek častitega gospoda poslanca nasprotne stranke, moža strogejšega glasu, pak mirno smatrajočega politika. Ta poslanec — bil je to poslanec za Karlove vane — porabil je to priliko, da je govoril o razliki v omiki med Čehi in Slovenci in iz tega izvajal zaključbe. Te zaključbe so bile za moje ljudstvo malo laskove, a mogel sem jih razumeti, ker jih je izvrševal g. Rus, vsled skušenj pridobljenih na Koroškem, in tukaj je imel najlepšo priliko, kakor očividec prepričati se o blagotvornih nasledkih germanizujoče politike pri podučevanju. Na drugi strani si pa ob enem prikrivati, da so me besede g. poslanca Rusa v dvojni meri nemilo dirnile.

Pri nas na Kranjskem ni nikakor tajno, da so predniki gospoda poslanca za Karlove vane tudi na Dolenjskem pošteni veljaki, in je prav lahko, in je mogoče, da se kakšen kanec črne slovenske krvi v njem pretaka. Nočem mu zaradi te zaporeke v grbu nič očitati, a označivo je to za čuvstvo pravice,

za miroljubje častite opozicije je to, da je mogel poslanec, ki ima take osebné odnošaje in zrelo skušnjo, kakor gospod poslanec dr. Rus, tako daleč dospeti, ter je rekel, da slovensko Slovence vsekako dobro služi v obitelji in v hiši, da mu je pa v javnem življenju znanje nemškega neogiblivo potrebno, in da se mora zaradi tega že od mladosti v tem jeziku vezbati.

G. naučni minister se je skliceval na veljavo koroškega deželnega šolskega sveta in na poročilo te korporacije, poleg tega se šolstvo na Koroškem odločno povzdiguje. Kar se mene tiče, ne verjamem nič kaj rad na nepristranost te korporacije. Ne morem si misliti, da bi koroški deželni šolski svet sploh hotel obsojevati delo, katero je prav sam vstvaril zaradi jezikovne osnove koroških ljudskih šol za Slovence.

Držim se dejanstva, da je sedanje razmerje na Koroškem isto tako v protislovju s splošnimi načeli zdrave pedagogike, a tudi s postavami v Avstriji veljavnim, s članom XIX. državnih osnovnih postav in tudi s § 6. državnega šolskega sveta, postav dne 14. maja 1869. (Tako je, na desni.) Rečem kar odkritosrečno: Na podlagi teh šol in v teh šolah gospodje nikdar in nikoli ne bodo dosegli tega, kar se stavlja v § 1. naših šolskih postav za učni smoter. (Tako je, na desni!)

Prestopam sedaj k gimnazijam Slovence namenjenim in ob kratkem bodem tukaj naznanil svoj program, kakor sem si ga mogel razviti in narediti po praktičnih skušnjah in teoretičnem učenju. Zahtevam slovenski učni jezik v ljudski šoli in po srednjih šolah na deželah, kjer Slovenci stanujejo, a v srednjih šolah naj se stalno določi tako, da se abiturienti nemškega jezika v besedi in pismu do dobrega naučé. Gospoda moja, kaj več, ki presega ta okvir, in kar zadeva više šole, bi ne zahteval, k večem to, da bi se za praktične potrebe jurista, kakor se je že v ti slavni zbornici nekako omenilo, ali tu, ali tam, nemara v Gradcu, ustanovila učna stolica s slovenskim učnim jezikom. To bi bilo od konca do kraja vse, kar bi jaz zahteval od učne uprave za moje ljudstvo.

Stavili so pa v budgetnem odseku vprašanje, kako bi bilo z učnimi pripomočki. Kar se tega tiče, moram načelnika učne uprave le zagotoviti, da bomo za duševno založnico, za duševno dotacijo pač morali sami skrbeti. Naj se tukaj drži neovrgljive dejanske okoliščine, da je betvica med narodi, Slovenec, primeroma postavil največ duševnih veljakov, ki zastopajo Avstrijanstvo na vednostnem polju.

Gospoda moja! Rečem to javno, ne gledé, ako bi se mi tudi po nekaterih klopeh smejali, in hočem to ob kratkem tudi razpravljati. Veliki matematik Vega, katerega ime se sveti iz firmamenta, iz neba z zvezdami obsejanega, je sin našega ljudstva. Eden tistih, ki so ustanovili moderno preiskovanje jezikov, Kopitar, slavni izdajatelj dela: „Glagolita Klotzianus“, on spada k nam. Ta mož je bil sila učen, tako, da ga je veljak prve vrste med nemškim narodom, nikdo drugi in manjši, nego Jakob Grim, imenoval „monstrum scientiarum“, čudo učenosti. Mnogobrojnim juristom te hiše bode znan vrstnik teh obeh Slovencev. Dolinar, znan po svojem zakonskem pravu (Eherecht), ki se je vdeleževal tudi pri sestavljanju in spisovanju splošnega državlanskega zakonika, avstrijskemu zgodovinarju pa je znan

njegova knjiga: Codex epistolaris Primislai Ottocari, izdaja za tisti čas vsekako izgledna. Ako danes pogledate na Dunajsko vseučilišče, boste našli, kako znatno je naše ljudstvo tam zastopano. Imenujem „Miklošiča“, ta ponos Dunajske „alma mater“; imenujem vam velicega fizika — ako vzamete v roke skromen slovenski slovstveni list „Slovenski glasnik“ letnika 1858. do 1862., boste našli tam več znanstvenih prirodoslovnih razprav in pod njimi ime pisatelja, največega prirodoslovca, katerega je sploh Avstrija rodila, dr. Josipa Stefana. Konečno se more tukaj navesti, da se more sedanji rektor Dunajskega vseučilišča, Zhisman, z opravičenim ponosom prištevati našemu narodu.

Mislím, da duševno nameščenje slovenskih srednjih šol ne bode napravljalo kakih zaprek. Zvršili bomo ta nalog. Po vrhu bi pa še to povdarjal, da tega ne zahtevamo h krati. „Non datur saltus in natura.“ Narava ne preskakuje ničesa. To je nam pri srci, in prav dobro vemo, da učilništvo vsled svoje notranje narave najmanj prenaša hudih sunkov. Nam za sedaj popolnoma zadostuje, ako se učna uprava, spolnoveje resolucije, sklenjene v preteklih letih z začetkom šolskega leta 1885—87, loti ustanovitve slovenskih paralel v Mariboru, Celji in Gorici. Ako nam je g. naučni minister v budgetnem odseku kazal, to bi bilo vendar le poskuševanje, in on hoče čakati, kako se bode preskušnja napravljena na Kranjskem obnesla, ali bodo namreč petorazredniki, prišedši iz slovenskih paralel, na spodnji gimnaziji zmožni, sprejemati nauke v petem razredu, bi zoper to navedel le nekoliko.

Po eni strani je očitno, da je vsaka taka preskušnja nezanesljiva in tudi mora biti. Zavisi od prav mnogo slučajev, od osebne sposobnosti učitelstva in zopet od učencev. Na drugi strani pa opozarjam na goropadno protislovje, ki je v tem, ako se po eni strani — in jaz nimam nič zoper to, kolikor se to tiče viših razredov na štirirazredni ljudski šoli, da se nemški jezik v slovenskih ljudskih šolah vpelje kot zapovedan predmet, se vé da, ako se misli, da bodo učenci prihajavši iz ljudske šole nemškega jezika zmožni, — po drugi strani pa se ugovarja, da se ta učni smoter ne doseže, ako so najboljši teh ljudskih učencev izbrani še štiri leta na gimnaziji, in kakor se pri nas dejansko godi, v tretjem in četrtem letu nemško podučuje v dveh predmetih.

To je vendar protislovje, in naj bi se ga učna uprava enkrat znebila. Naj bi delala na to, da bi že v prihodnem šolskem letu vstregla opravičenemu zahtevanju slovenskega naroda in naj bi napravila paralelke s slovenskim učnim jezikom na gimnazijah v Mariboru, Celji in Gorici. (Dobro! dobro! na desni.)

Pridem pa do svoje tretje in zadnje zadeve, koja zadeva obrtna izobraževališča v naših pokrajinah.

Kako zelo smo v tem zanemarjeni, nam pové najbolj dejanstvo, da po vsi zemlji, kjer Slovenci stanujejo, ni ne jedne obrtne strokovne šole s slovenskim učnim jezikom. (Čujte! čujte! na desni.) Tisto zanemarjenje bomo videli, ako primerjamo številke podrobnega učenja.

Vzemite podroben načrt učnega ministerstva v roke, našli boste, da je za obrtni strokovni poduk in za obrtno nadaljevalno podučevanje na Koroškem za leto 1886 postavljenih skupaj 45.630 — mislim, da mi ni treba naštevati posameznih nastavkov. Dobro, gospóda, ne zavidam tega Koroščem. Koliko pa dobi sosedna Kranjska? Tukaj beremo 1320 gld. za čiparsko šolo v Idriji, 1000 gld. za strokovno šolo v Kočevji, ktero vzdržuje nemški „Schulverein“ — večini prebivalstva je nepristopna zaradi jezika — in poslednjič 3150 gld. za obrtno nadaljevalno podučevanje. Toraj na eni strani 45.600, na drugi strani pa za Kranjsko prava malenkost 5470 gld., toraj še deveti del tega ne, kar dobiva Koroška pod tem imenom iz državnega premoženja. A vendar ima Kranjska 140.000 duš več nego Koroška, kar se pa tiče obdarjenost našega ljudstva, moram pa kar trditi, — in lahko bi se tukaj skliceval na sodbo veljaka gotovo priznanega poslanca dr. Exnerja — da je naše ljudstvo odlično obdarovano za ročne spretna dela.

To videte iz tega, gospóda moja, da so tukaj starodavne stalne, zelo razvitke sposobne obrtnosti; to videte tudi iz tega, kako hitro in brez težav se tukaj vdomačijo nekatere obrtnosti na novo in se ob kratkem zelo povzdignejo. Jasen zgled za to je pletenje slamnikov v Kamniškem okraju, ki se je po večem obsegu vpeljalo še le pred nekaj leti, danes pa že blago na Dunaj pošiljajo a tudi v vnanje dežele izvažujejo.

danés pa že blago na Dunaj pošiljajo a tudi v vnanje dežele izvažujejo.

Mislím, slavna učna uprava ima tukaj izvrševati resno dolžnost, skrbeti ima za to, da se kaj stori za obrtni poduk, da se konečno ustanove strokovne obrtne šole s slovenskim učnim jezikom. Učne moči, ki se ravno sedaj izobražujejo, bodo gotovo v bližnji prihodnosti na razpolaganje.

Še jedno ali drugo bi rad omenil, kako se ima v to mer postopati. Jaz tako mislim, da bi na obrtno pridno središče te dežele, največje mesto sploh v slovenskem okraju, Ljubljana, dobilo najprej obrtno višo šolo, za prvo pak rokotvorno šolo (Handwerker-schule) in da bi pred vsem tam, kjer so že stare hišne obrti, mislim najprej na Ribniško dolino, kjer je lesna in lončena obrt, da te obrti spodbudimo z napravo obrtnih strokovnih šol.

Prišel sem do sklepa, gospóda moja, še nekaj političnega bi omenil.

Ako si bode zgodovinar prihodnjih dni predstavljal namene in težnje našega boja in prizadevanja, bode se mogel čuditi nad dejanstvom, katerega si ne bode mogel razložiti, da tako skromne in zmerne želje slovenskega ljudstva najdejo pri častni levici tako hudo opozicijo, po drugi strani pa — z žalostjo moram to priznati — da se tudi učna uprava Taaffejeve vlade ne ozira s potrebno blagovoljnostjo — vsaj dosihmal ne — na take opravičene želje.

Gospóda moja, ne zahtevamo nič preveč, ne presegamo mere v svojih zahtevah. Poznamo zemljepisno lego nam vgodno, izpeljujemo posledice iz naše tužne preteklosti. Ne moremo tega zahtevati, kakor n. pr. naši česki zavezniki, in o nas Slovencih pri najboljši volji ne boste mogli tega trditi — s čemur napadate Čehe — da nam ni mar za narodno enakopravnost, marveč za državno-pravne zahteve. O tem, gospóda moja, pri nas ne more biti govorjenja; skromni smo mi še celó v svojih željah, mi se bojujemo in poganjamo le za to, da si ohranimo drago zapuščino naših pradedov — naš jezik, in da dobimo v šoli in uradu varstvo naše individualnosti. (Dobro, dobro! na desni.)

Gledé na to in ves prepričan o tem, izražujem svoje najgloblje čutenje, ako v imenu slovenskega ljudstva nujno prosim načelnika učne uprave, da naj se blagovoljno ozira na naše izročene prošnje, da je denkrat slovensko ljudstvo dobí to, kar mu gré po naravnem pravu, kar se mu spodobi po ustavnem pravu. (Pohvala in priznanje na desni.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. aprila.

Notranje dežele.

Torpedna flotila, obstoječa iz velike vojne ladije „Kaiserin Elisabeth“ in šestih torpednih ladjic, zapustila je 1. aprila c. kr. vojno luko v Pulji in odplula na morje. Dobila je ukaz, kolikor moč hitro jadrati v Sudsko luko, kjer je zbrano drugo evropsko brodovje. S saboj vzela je streliva za svoje torpedne ladjice in pa za topove, kar bi ga slučajno še potrebovali avstrijski vojni parniki ravno tam. Enake ukaze izdali ste Angleška in Italija. Tudi od ondot odrine po nekaj torpednic proti Grški, kjer se bo najnovejša politika menda v kratkem z dejanskim pritiskom in gromečim povdarkom vršila.

V **Budapeštu** izumili so že zopet nekaj novega, v resnici hvalevrednega. Policijska si misli napraviti razvidno knjigo za oderuhe, katerih menda v Budapeštu ni ravno malo. Iz tega vzroka obrnila se je na mestno davkarsko nadzorništvo, da naj ji to na podlagi plačanih davkov natanko naznani, koliko da je pijavk v mestu, ki se redé od srčne krvi svojega bližnjega. Mestno glavarstvo, ki je ob enem policijska oblast v Budapeštu, misli si napraviti tako knjigo zaradi tega, ker sodnija pri vsakej pravdi proti oderuhom od njega zahteva pojasnil. Date, ki jih bode dalo davkarsko nadzorništvo, dopolnilo jih bode glavarstvo še drugim na policijskem potu nabranim gradivom, ki bo izvestno jako zanimivo. Do sedaj je davkarsko nadzorništvo naznanilo uže nad 50 krvosesov, o katerih ima na podlagi predpisanih davkov jasne dokaze v rokah, da se redé od bližnjega krvi. Taka vpeljava zasluži, da bi se po celi Evropi, po vseh deželah vpeljala, kajti oderuhi so tudi eden glavnih črvov, ki spodjedajo obni blagor mestjana, kmeta, rokodelca, obrtnika, in najbolj pa še uradnika. Oderuhi so kakor uši, ki se v živo človeško telo zajedó in ga do belih kosti oberó, ako se jim človek prepusti. Koliko obupanih družin in koliko samomorov bi ne bilo na svetu, ko bi se oderuštvo odpravilo.

V začetku meseca maja odprla se bo v **Bosni železnica** silno velike pomenljivosti za razvoj ondašnje trgovine. Proga Doboj-Tuzla, ki sama na sebi ni posebno dolga, bode skoraj dodelana in se bo javnemu prometu izročila. Ta železnica bode odprla bogate solinjake v istočni Bosni ostali državi in trgovini sploh, ter bode po njenem posredovanju mnogo denarja v to zapuščeno pokrajino prihajalo, kateremu je bila do slej pot tje kaj več ali manj zaprta. Skupni finančni minister, baron Kallay, podal se bo k slovesnosti otvorjenja sam; ob enem bode pa priliko porabil in nekoliko po Bosni pogledal, kako je kaj z državno upravo. Tudi nadvojvoda Albreht pride meseca maja v Bosno na popotovanje, če tudi iz drugih vzrokov, kakor minister Kallay. Kakor so Kallayu železnice pri srci, tako se bo Albreht osebno prepričal, kako smo ondi gledé varnosti države. Dosedanje homatije na Balkanu, niso na Bosno kaj posebno vplivale. Pač si izvestno vsak Avstrijan želi, da bi zanemarjeni deželi tudi nadalje še obvarovani ostali pred vojsko na Balkanu, kjer še hudo vré, in da bi se deželi tudi formalno zjedini z Avstrijo, kakor so se dejansko l. 1878.

Vnanje države.

Po včeranjih telegramih so se toraj razbile razprave v Belemgradu, da bi bil Ristič v **Srbiji** zopet prevzel ministerstvo in si po svojih skušnjah kabinet sestavil, kateri bi bil državo v drugi tir zavozil, kakor je ona sedaj. Da je Ristič skušen in zveden politikar, tega mu ne bo nihče odrekal. Najlejša in največja njegova zasluga je ta, da je znal bivši kneževini ob času srbsko-turške vojske priboriti dva nova okrožja, Niš namreč in Piro, ki sta bila do tlej pod turško oblastjo. Najlejša njegova krepost še dandanes je pa ta, da on ni le Srb, temveč je v prvi vrsti Slovan in kot tak še vedno obžaluje in obsoja najposlednji boj, v katerem so Srbi Bolgare napadli prav tako, kakor so ga obsodili razun Srbov vsi drugi Slovani. Da Avstriji mož ni posebno naklonjen, no, zato ima pač svoje vzroke. Bilo je tedaj, ko je bil še on na krmilu, da se je med Avstrijo in Srbijo sklepala trgovinska pogodba. Ristič kot prvi minister delal je za Srbijo, kar so mu le moči dopuščale, in je konečno spravil take pogoje na dan, da bi bili prišli Srbi pri tem do vsega dobička, mi bi bili pa le gledali, kako da Srbi dobiček spravljajo. Avstrija se je temu uprla in je prepovedala uvoz srbskega blaga v Avstrijo; da je pa ta prepoved več veljave imela, je Avstrija tudi nekaj topniških ladij pred Zemun poslala, kjer so se taiste zasidrale. Taka očitna demonstracija Srbom ni mogla prikrita ostati in Ristič je odstopil. Kmalu na to se je sklenila trgovinska pogodba med Srbijo in Avstrijo, ter se je napravilo politično prijateljstvo, ki še sedaj obstoji. Ristič sam pravi, da Avstrijo spoštuje, vsega dobrega za Jugoslovane pa le od Rusije pričakuje.

Knez Aleksander bolgarski je na Št. Petrogradskem dvoru na jako slabem glasu. Dolžé ga, da je v celi današnji Evropi on, mali bolgarski knežič, največji sovražnik ogromne Rusije. Očitajo mu, da se nič ne briga za Slovanstvo, da je Bolgare in Bolgarijo izdal zopet Turkom in tako vse vničil, velikansko delo, ki so ga Rusi s težavo in z velikimi žrtvami ob času rusko-turške vojske zvršili. Dalje ga sumničijo, da se je z ostalo Evropo proti Rusiji zarotil in da se sedaj vse njegovo postopanje le po tajni volji skupne Evrope ravna, in zatišje, na ktero se knez pri svoji trmoglavosti upira, ni nič drugega, nego potuha, ktero mu skupna Evropa na tihem daje. Rusom toraj ne ostaja drugega, če se nečejo vsega vpliva na Balkanu, posebno pa v Bolgariji znebiti, če se nečejo ondi Avstro-Ogerski umakniti, nego da se odločno dela poprimejo in če bo treba, Evropo prisilijo, da bo na Balkanu ruski glas poslušala. Iz vsega tega sledi, da homatij na Balkanu še nikakor ni konca, pač pa je Evropa novemu klanju na balkanski zemlji mnogo bližje, kakor pa mirnemu porazumljenju. Pred vsem bo Rusija skušala Evropo pripraviti, da bo le-ta Aleksandra posli imenovala za začasnega guvernerja istočno-rumelijskega. Če bi se Aleksander branil tega dostojanstva, ga bo jela Rusija opravljati, da je le hujskač, ki mu je le za prevrat: preteklega leta je zvršil kolikor toliko zedinjenje Rumelije z Bolgarsko, sedaj pa, da se brani postati istočno-rumelijski guverner. Če bi pa Aleksander ponudeno mu mesto prevzel, skrbela bo pa zopet Rusija po svojih agentih, da ga bo razupila za breznačajneža, ki je deželo in narod Turkom prodal in ne bo mirovala, dokler ne osnuje zarote, ki se bo po deželi širila proti Aleksandru in ktera mu zná konečno stol spoduesti. Na vsak način se hoče Rusija Aleksandra znebiti, ker ima drugo osebo za bolgarski prestol v zatišji.

Ni je še bilo države, ki bi bila skupni Evropi toliko sitnosti in stroškov napravljala, kakor ravno današnja **grška kraljevina**. Da si le upa! Pol leta skoraj tiči že v orožji in čaka, da bi zgrabila sovražnika Turka na najbolj občutljivem kraju, pol leta skoraj tudi že skupna Evropa grške „junake“ straši z brodovjem v Sudski luki zbranim, katerega bode sedaj še vsaka država za nekaj torpednic pomnožila, in vendar je še vse ostalo, kakor je bilo. Grška se za prijazne opomine sosedov in drugih veslel prav toliko zmeni, kakor za lanski sneg in meni nič tebi nič rezerviste sklicuje. Čem bliže smo

gorkemu letnemu času, tem večja je možnost, da bode Grška kmalo pokazala namen, zakaj da je namreč tolikanj vojakov skupaj zbornala in zakaj da se tako malo briga za ukaze evropskih velesil, da naj razoroži. Tega si vendar ne moremo misliti, da bi bili Temistoklejevi potomci iz same trdoglavnosti oboroženi ostali in toliko milijonov drahem venkaj zmetali edino le za neumno demonstracijo. Grki morajo nekaj nameravati in sedaj-le, kedar burja poneha, pokazali bodo, kaj da znajo. Menda se pa tudi zbrano brodovje velesil ni samo le na sprehod peljalo v srednje morje, ali kali? No vsaj pomnoženje torpednic pri taistem kaže na to, da se Evropa na jugu v kratkem nekaj nadeja, ki jo bode morda tudi v osrčju kaj pretreslo. Struna je povsod silno napeta.

Rusija bo zopet pričela žide izganjati. „Pol. Corr.“ prinaša namreč novico, da so ruski vladni krogi jeli vso pozornost obračati na inostranske žide, ki so se v Rusijo pritepli in so se v poslednjih letih menda posebno po rusko-poljski pokrajini v obilnem številu naselili. Izgoni pričeli se bodo že ta mesec in so se nekatere židovske družine že na to opozorile, da naj si iščejo drugje varnega zavetja. No, jih bomo pa zopet v Avstriji pod gostoljubno streho vzeli, in pa na Ogerskem, kjer bo s časoma druga obljubljen dežela Abrahamovim potomcem postala. Gorje deželi, kjer pridejo židje do moči in veljave. Mi nismo za preganjanje židov, zato pa tudi židov ne zagovarjamo; stvar je namreč vsekako taka, kedar voda do vrha prikipi, čez posodo leti; kedar se v kaki deželi židje polasté gospodarstva, kristijani ne vidijo drugega pripomočka, nego da žide preganjajo. Ker nismo za poslednje, pa tudi za prvo ne maramo.

Delavski nemiri v Belgiji. General van der Smissen je poslal okrožnico do poveljnikov vojaških čet pod njegovem zapovedništvom, in jim ukazuje, da naj pazijo, da se anarhistični spisi ne bodo razdeljevali med armado, in naj vojake podučujejo o njih dolžnostih, ktere imajo spolnovati gledé na vstajo. „Striki“ še niso popolnoma ponehali, v okolici Charleroi kuja se še 5000 premogovih rudokopov in nočejo prej v rudnik, da se jim plača zboljša, a mirni so. Bolj nemirno je v Marchiennes, Flewrus in Chatelineau, dasiravno je tam mnogo vojakov. V Courcelles-Nord so tudi delo ustavili.

Izvirni dopisi.

Iz Goriške okolice, 3. aprila. (Umrli plemenita vdova grofinja Chambord in rakev francoske kraljeve rodbine na Kostanjevici; spodbudni izgled zlasti plemenitim stanom.) Danes je sijajen pogreb 25. marca umrle Njih prevzvišene kraljeve visokosti nadvojvodnje Marije Terezije Beatrice-Gaetanske, rojene 14. julija 1817, hčere nadvojvode Frančiška IV., modenskega vojvode, zaročene z Njih kralj. visokostjo grofom Chambordom l. 1846 po naslednem pravu Henrik V. imenovanim. Žalibog, da mi ni mogoče osebno se vdeležiti tega sijajnega pogreba, pri katerem lahko sleherni opazuje, kakor pri pogrebu njenega plemenitega soproga 3. septembra leta 1883, pobožnost in požrtovanje francoskega visokega plemstva, ki je v obilnem številu te dni priromalo iz daljnih pokrajin, zlasti iz Vendée in iz Côte d'or! Z rožnim vencem v roki in s solznimi očmi pa gologlava je stopala vsa ta plemenita gospôda pri pogrebu njenega soproga po Goriških ulicah, kakor gotovo enako tudi danes 3. aprila proti na griču stoječemu frančiškanskemu samostanu.

Ranjki grof Chambord, rojen l. 1820, je imel po dednem pravu bourbonske kraljeve rodovine pravico na francoski prestol. Ali še ko je on bil v maternem telesu, je imel nesrečo, da je z bodalom zavrtno umoril njegovega očeta, vojvoda pl. Berry-a, neki francoski fanatik, vozečega se po Parizu. Po izgonu kralja Karola X. l. 1830*) je tudi on živel in bil izrejen v prognanstvu, zdaj v Frohsdorfu pri Dunajskem Novem mestu, zdaj v Gorici. Marsikdo bi utegnil vprašati, kako je to, da ni prišel Henrik V. na francoski prestol, — brž po izgonu Louis Filipa (1830—1848), ki je umrl tudi v prognanstvu v Londonu l. 1850, — ta tolikanj plemeniti značaj? Na to je lahko odgovoriti, da radi tega ne, ker on ni hotel omadeževati svojega kraljevskega prestola in žezla s prelivanjem krvi, kakor je to činil sluga prostomavtarjev Napoleon III. On je, akoravno z bridko žalostjo v srcu, živel rajše prostovoljno v prognanstvu, motreči nesrečno lazi-politiko Napoleonovo in žalostno osodo Francije, pod hinavskim

vsiljencem „cesarjem Francozov“, Napoleonom III., ki je lepo Francijo l. 1870—1871 po osodepolni nepripravnosti zapletel v vojsko s celo Nemčijo, ktera je pustošila v morilni vojni to lepo deželo, a njega samega pa vjela že 2. septembra 1870 po krvavi bitvi okoli Sedanske trdnjave. Vkljub življenju v prognanstvu je bilo življenje grofa Chamborda in njegove plemenite soproge polno dobrih del in sijajnih krščanskih čednosti, vzajemne zvestobe in ljubezni, vsemu svetu v lep posnemanja vreden izgled. Njunega zakona ni sicer Bog blagoslovil z zarodom, kajti božji sklepi so neizvedljivi; ali vkljub temu je ona vzvišena kraljičina sledila svojega vrednega druga-soproga povsod v prognanstvu. Preganjanje in bolečine so te dve plemeniti sreci le še bolj tesno družile. Rada bi bila umrla prej, ko nje tri leta mlajši soprog, ako bi bila volja Božja.

Ranjki njen soprog je obolev najpred za neko žledolično boleznijo v Frohsdorfu l. 1883, h kateri se je pridružila splošna onemoglost moči; in čudno, da tudi pri tej ni mogel nihče določiti naravnost posredni vzrok tako naglega propadanja vsih telesnih moči, akoravno so mu stregli trije najizvrstniši zdravniki: dr. Mayer, profesor Vulpian in Dräsche, in tudi sam visokorodni bolnik ni vedel zato nobenega vzroka. (Takrat so pisali, da je Henrik V. močne smodke kadil in zaradi tega dobil raka v žledeci. Vr.) Njegov pogreb v Gorici je bil zares nad vse sijajen in prav kraljevi. Od pradavnosti ni bilo videti do tedaj toliko ljudskih trum se gibati po Gorici. Nad vse lepo je bilo pa gledati pri sprevodu, kakor že omenjeno, francosko visoko gospôdo vso vžaljeno z roženvenci v rokah, ktera je položila pred odhodom eno krono 1500 gld. vredno na rakev Njihove kraljeve visokosti s pomenljivim napisom: „Henrico V. Regi quam non portasti nec amisisti sed servasti regiam coronam tuo nobis liceat imponere sepulchro 3. septber 1883.“ To je: „Kralju Henriku V. bodi nam dovoljeno položiti na rakev kraljevo krono, ktere ni nosil, niti zgubil, ampak ohranil.“

Njegova plemenita soproga je dala z velikimi stroški cerkev oo. frančiškanov odsihmal vso s slikarji olepšati in prenoviti. Dalje je dala napraviti 6 marmornatih rakev za njenega soproga in ostalih 5 udov kraljeve francoske rodovine, ki počivajo že v rakvah pod isto cerkvijo. Ti so:

1. Na levisi spod altarja: Marija Terezija Charlotte, vojvodinja Angoulémska, hči Ludovika XVI. in nesrečne Marije Antoniette, hčere cesarice Marije Terezije, umrla 19. oktobra v Frohsdorfu.

2. Na desnici od altarja na sredi: Henrik V. iz Francije, grof pl. Chambord, umrl 24. avgusta 1883 v Frohsdorfu.

3. Na levisi v sredi: Kralj Karol X., umrl novembra 1836 v Gorici.

4. Ob desnici pri urodu: Vladajoča vojvodinja Parmanska Marija Alojzija iz Francije, umrla v Benetkah 1. februarja 1864.

5. Ob levisi pri urodu: Luis Anton de Bourbon, vojvoda Angoulémski, umrl 3. junija 1844 v Gorici. (Soprog gori omenjene hčere Ludovika XVI. itd.)

6. V urodu ali hodniku na strani: Vojvoda Blacas*), umrl 17. novembra 1839 na Dunaju.

Vsi ti imajo se vé da napise v francoščini.

7. Danes položijo na desnico ob Chambordovi rakvi, na kraj, ki je bil za ta namen prihranjen, soprogo Marijo Terezijo!

Ta podeerkrveni kraj, dobro zavarovan in zaklenjen, nam kliče prav jasno na um, kako je vse na svetu minljivo! Kajti koliko zgodovine ni pak tu zagrebene?...

Zdaj pa pojdimo k zadnjim dnevom ranjke. Nadvojvodinja Marija Terezija je bolehalo že več let za razširjenjem srca z mehurčki (tuberkoli) na pljučah in vsled tega si je zdaj že 11. leto zvolila prezimovati v milem goriškem podnebju. Zdatno se ji je shujšala ista bolezen v pretekli jeseni, in ko je došla konec novembra lanskega leta v Gorico, je bolezen tako napredovala, da se je bilo bati smrti že v decembru. Ali najedenkrat ji gré zopet na boljše, nevarnost smrti je zginila. Zopet se je dobro počutila v januarju in še bolj v februarju, tako, da je nadaljevala vnovič svoje navadno življenje. Okoli praznika sv. Jožefa pa so jo mučile noči brez spanja in tudi jedi ji niso dišale. Zatim jo je dušila sapa, da je pegovala od enega naslonjača na

*) Ta je tedaj ukupil lepo grajščino v Kanalu in je vsled tega postal a svojimi pravnimi dediči patron Kanalske dekantske fare.

drugi in je silno težko sopila. V predpraznik Marijnega Oznanenja je bila že poznati vsa nevarnost. Ona je ni še sicer popolnoma poznala: bolj in bolj je trpela za naglo rastočo naduho. Ko ji je njeni lastni hišni duhovnik, č. o. Bole, podal razpelo, da bi jo spodbudil k potrpežljivosti, bila je vsa vdana, jasnega obraza, gorko se mu zahvalivša za duhovno pomoč, ktero ji je skazoval. Potem zaprosi blagoslov ter o. Bole ji reče, da jo hoče potolažiti s sv. odvezo, s ktero je bila prav zadovoljna.

Goriški zdravnik M., da bi v tem težkem slučaji odvrnil od sebe odgovornost, ji nasvetuje, da naj se takoj telegrafuje po njenega zdravnika dr. Mayerja v Dunajskem novem mestu, kteri jo je že pred zdravil.

Naslednji četrtek, v praznik Marijnega Oznanenja, do ktere je vedno pristréno pobožnost gojila, kakor njeni r. blagi soprog, ji je prinesel č. o. Bole sv. Popotnico, s ktero pokrepčana je bila nezmerno razveseljena njena duša. To je potem sama potrdila z besedami živahnega veselja, rekoč: O, kako sem zdaj srečna! O kakšen blagor za verne, ki sprejmejo ob njih smrti sv. zakramente! Istemu duhovnemu očetu je ona rekla že prejšnji dan, da hoče darovati vse njeno življenje Bogu, vdana vsaki kazni, ktero bi ji hotel Bog dati v vicah. Kmaló potem je bila dejana v sv. olje, ktero je prejela z izgledno pobožnostjo, ter se še enkrat lepo zahvali za skazano dobroto. Telegrafovali so tudi v Rim za papežev blagoslov, kteri ji je bil takoj podeljen in poslan po kardinalu Jacobini-ju. Ravno tako so telegrafovali isti dan vsim sorodnikom Nj. kraljeve visokosti. Po svetem opraviilu je bila zaporedoma več čaš bele kave s posebno slastjo. Z jutranjem vlakom ob 9. uri pride njen tajnik z dr. Mayerjem, ki takoj spozná njen bližnji konec. Kraljičina-nadvojvodinja je bila zadovoljna z njegovim pohodom. Ko je vstopil tajnik, se je pri jasnem umu z njim pogovarjala četrt ure, in mu je dala nekatere svoje poslednje naredbe. Vse je vredila, mislila je na vse; celó na prosto oblačilo, v ktero naj jo oblečejo po smrti. Malo minut pred 10. uro nagne glavo na stran. Brž pride njen spovednik (o. B.) ter začne molitve ob izročanju duše. Držala je vedno sv. razpelo pred seboj, poljubovaje ga; ob drugi strani je gorela (mrtvaška) sveča in ni še prav dokončal spovednik obrednih molitev, in že je bila oproščena njena duša pozemeljskih vezi in je hitela k božjemu sodniku, da prejme večno plačilo za dobre dela in čednosti.

Okolistoječi hišni ljudje so ostali klečé še nekaj časa okoli njene postelje, pogreznjeni v britko žalost. Zvon je takoj oznanil britko zgubo, ki se je raznesla kot blisk po vsem mestu, ktero se ima za prav mnoge in velike dobrote njej in vsi kraljevi Bourbonski družini zahvaliti. Mnogo so molili duhovni redovi v mestu za njeno ozdravljenje, in če jih Bog ni v tisti želji uslišal, so pa storile tiste molitve, da se je ločila njena blaga duša mirno in srečno, da, kakor je ona sveto živela, je tudi sveto umrla!...

Sliši se, da glavna dediča sta njena vnuka: Don Carlos in Don Alfonso.

Mi pa, ki tavamo še po tej revni solzni dolini, se nadjamo, da obe duši, zdaj združeni v nebesih, bodete prosili za nas, posebno pa za njih tolikanj ljubljene, pa po nesrečnem brezverstvu in prostomavtarstvu razjedeni narod francoski, ki je dajal in še daje mogo misijonarjev-mučenikov za razširjenje božjega kraljestva na zemlji. Pomozi Bog!

Domače novice.

(Pri današnji dopolnilni volitvi II. volilnega razreda v mestni zbor Ljubljanski) so bili izvoljeni od prišli 115 volilcev, in so dobili glasov: Toma Zupan 109, dr. Henrik Dolenc 106, dr. Josip Vošnjak 105, Franc Povše 102 in Josip Benedikt 101. — O večerajšnji dopolnilni volitvi nam je sledeče popraviti: Gosp. Iv. Hribar ni dobil 55, temveč 65 glasov.

(O bolezi poslanca g. Božidara Raiča) izrekli so se zdravniki, da je vročinska mrzlica. Dopoldne počutil se je precej dobro, popoldne ga kuha vročina. Sicer pa je še precej pri močeh in to zdravnikom daje upanje, da bo bolezen premagal, ki je zaradi starosti njegove nevarna.

(Hudo ranjeni užitniški paznik), o katerem smo večeraj sporočali, da sta ga dva lopova z nožem napadla, se Černivec piše.

*) Za Ludovikom XVIII. (1814—1824) je vladal Karol X. od l. 1824—1830; a po julijskem ustanku je ubežal v Avstrijo, kjer je naglo umrl v Gorici 6. maja 1836. l. t. j. dva dni za njegovim godom, ob katerem je dal sijajno pojedino; razni jeziki so vsled tega marsikaj govorili. Pis.

(Društvena hiša katoliških rokodelskih pomočnikov) pričela se bode menda že to spomlad zidati. Stala bode v Poljskih ulicah na bivši Schreinerjevem vrtu. Dolga bo 23 metrov, visoka dve nadstropji in bo razdeljena v dvorano za društvene slovesnosti, prostore za društveno življenje in stanovanja.

(Občni zbor pisateljskega podpornega društva) tukaj bode v soboto 17. aprila 1886 ob 7. zvečer v steklenem salonu čitalnice. Na dnevnem redu je: a) sporočilo tajnikovo; b) sporočilo blagajnikovo; c) volitev dveh pregledovalcev društvenih računov; d) volitev predsednika in šest odbornikov, in e) posamezni nasveti. Kdor želi kak nasvet postaviti, naj ga vsaj 8 dni poprej odboru naznani.

(Društveno besedo) priredi narodna čitalnica Ljubljanska v nedeljo dne 11. aprila 1886 po sledečem sporedu: 1. Soedermann: „Kmetška svatba“, mešan zbor (nov). — 2. a) J. Brahms: „Ogerski plesi“ štev. 7, b) A. Dvořák: „Slovanski plesi“ štev. 8, igrata na glasoviru gospica M. Kobilčeva in gospod Josip Maier. — 3. a) Rubinstein: „Asra“, b) Iv. pl. Zajc: „Lastavicam“, tenor-solo s spremljevanjem na glasoviru; poje gosp. Anton Razinger, spremlja gospica M. Kobilčeva. — 4. C. Kreutzer: Trospev in zbori „Prenočišče v Granadi“, solisti gospa A. Svetekova, gg. Iv. Pribil in Avgust Štamear. Na glasoviru spremlja g. pl. Ohm-Janušowsky. — 5. „Domači prepri“. Kratkočasna igra v 1 aktu. (Po nemškem prosto poslovenil J. Zabukovec.) — Začetek ob polu 8. uri zvečer. — Pristop k besedi je dovoljen izključljivo le č. p. t. društvnikom.

Odbor.

(Vabilo na naročbo.) Spoznavši, da je Slovenecem znanstvene literature neobhodno potreba, odločili smo se stvariti list zgoli za poduk in znanstvo. V ta namen pretvoril se je „Kres“ v podučin in znanstven list. Ker nimamo nobenega znanstvenostrokovnjaškega lista, bode gojil „Kres“ kolikor mogoče vse znanstvene stroke. A pri tem hočemo skrbeti, da bodo spisi večinoma podučnega značaja ter za vsakega omikanca v obče zanimivi in sploh lahko umevni.

Komur je za to, da se pri nas znanstvena književnost bolj krepko goji in da dobijo naši klici po lastnih srednjih šolah tudi v tem smislu trdnjšo podlago, ta nas naj gmotno in duševno podpira. Nadejamo se, da je že naše razumništvo toliko narastlo da si bode moglo vzdrževati vsaj jedini znanstveni list.

List izhaja kot četrtletnik v posameznih zvezkih po šest tiskanih pol obsegajočih. Za celo leto velja 3 gold., po knjigarnah vsak zvezek 80 kr. Kdor naroči skupaj 12 izvodov, dobi jednega povrh. Naročnina naj se pošilja tiskarni družbe sv. Mohorja v Celoveu.

Vsebina 1. zvezka: 1. Iz zapuščine pesnika S. Jenka. Po pesnikovem dnevniku priobčil I. Jenko. — 2. Doneski k zgodovini devetega stoletja. Dr. Fr. Kos. — 3. Imenopis Konjiške nadfare. M. Napotnik. — 4. Ivan Manel, Manlius ali Mandele, prvi tiskar na Kranjskem. Sestavil L. Žvab. — 5. Nestorjevi Vlahi. Davorin Trstenjak. — 6. Kako se pripravljata rastlinam podstava. M. Cilenšek. — 7. Balon „La France“. Dr. Ig. Klemenčič. — 8. O starejši dobi indijskega slovstva. Dr. K. Glaser. — 9. Lavoslav Gorénjec - Podgoričan. Andrej Fekonja. — 10. Poročilo o hrvatski književnosti. XIV. J. Steklasa. — 11. Drobnosti.

Drugi zvezek izide meseca junija.

V Celoveu, 31. marca 1886.

Vredništvo in založništvo „Kresovo“.

(„Delavski prijatelj“, nauki, ki so delavcem v sedanji dobi posebno potrebni“, zove se jako dobrodošla knjižica v osmerki, obsegajoča 52 strani. Spisal jo je v prav umljivi slovenščini gosp. Franc Pogornik, tiskal in založil Iv. Krajec v Novem mestu; velja 20 kr. ter se dobiva v „Katoliški bukvarni“. Vsebina je razdeljena na dva dela. V prvem se pisatelj ozira v preteklost, deloma tudi v sedanost, kako so namreč delavce doslej učili in vodili njihovi od nekterih tolikanj poveljavani in v zvezde kovani krivi preroki, ki so s svojimi brezvestnimi nauki v teku nekaj let več hudega zakrivili, kakor ga bo najboljši ljudski prijatelj v teku stoletja popraviti mogel. Ozmimo se v prvi vrsti samo na strupenega duha, katerega so Lassalovi in Mostovi evangelisti med delavski stan zasejali, na krvave umore in revolucije, na poboje in požiganja, ki niso družega, nego le dozoreli sad strupenih framasonskih cvetlic prostost, enakost in bratovstvo, pa bode takoj dokazana trditev.

Izdajatelj in odgovorni vrednik Josip Jerič.

V drugem oddelku pisatelj delavcem kaže, po čem jim je namreč hrepeneti v sedanjem času, da sebi in svojim pomagajo in ne zabredejo v nesrečo.

Telegrami.

Carigrad, 6. aprila. Konferenca trajala je 45 minut in se je brez posebnosti završila. Said paša je zbrane diplomate primerno pozdravil, na to so pa vsi podpisali zapisnik o bolgarsko-turškem kvinkvinatu (petletni dobi za iztočno-rumelijskega guvernerja).

Charleroi, 6. aprila. Sodnija je kolovodje razgrajajočih delavcev obsodila v zapor od 3. mesecev do 5 let. Po mestu je vse mirno. Blizo 10.000 ljudi je brez dela. Danes se bo delo menda večinoma zopet pričelo.

Rim, 6. aprila. „Rassegna“ trdi, da novice o laški ministerski krizi nimajo resnega značaja.

Umrli so:

1. aprila. Janez Pribošič, c. kr. vojaški kurat, 55 let, Dunajska cesta št. 15, Brightova bolezen na obistih. — And. Geiger, jurist, 24 let, Poljanska cesta št. 57, jetika. — Franc Kregar, usnjar, 30 let, Hradskega vas št. 31, jetika.

2. aprila. Tomaž Mlakar, tesar, 85 let, Strmi pot št. 8, ostarelost.

3. aprila. Franc Staudinger, zasebnik, 69 let, Mestni trg št. 6, Emphysem pulm. — Žiga baron Zirheimb, c. k. umirovljeni uradnik, 85 let, Kapiteljske ulice št. 13, Marasmus. — Leopold Kocijan, dninar, 47 let, Kravja dolina št. 11, Caries zatilnika.

V bolnišnici:

1. aprila. Andrej Belič, delavec, 32 let. — Alojzij Dolenec, gostač, 25 let, oba za jetiko. — Jožef Osredkar, gostač, 60 let, Oedema cerebri.

2. aprila. Matevž Zalokar, delavec, 43 let, jetika. — Marija Nardin, posestnikova hči, 37 let, Dementia Oedema cerebri. — Mihajl Bokav, gostač, 75 let, Pneumonia dextra. — Frančiška Hauptman, delavka, 25 let, jetika.

Tuji.

4. aprila.

Pri **Matiču**: Dr. vitez Kniazolneki, z Dunaja. — Hornik, Rosenwasser in Engel, trgovci, z Dunaja. — Hans Reivenauer, trg. pot., iz Graslitz. — E. Pfefferer, uradnik, iz Zagreba.

Pri **Stonu**: Brandt, Steiner, Mandl, Oesterreicher, Vugrinčič, Schrecker, Fuhrmann in Jakob, trgovci, z Dunaja. — Herman Botschen, trg. pot., iz Leipze. — Viljem Loehner, trg. pot., iz Budapešte. — Alojzij Maurer, c. k. nadporočnik, iz Zloczova. — Janez Fischer, c. k. davk. nadzornik, iz Trsta. — Sofija Mauler, soproga c. k. stožnika, iz Gorice. — Rudolf Ahčin, uradnik, s soprogo, iz Rateč. — Jeglič, c. k. davkar, iz Logatec.

Pri **Bavarskem dvoru**: M. Lobovitsch, zasebnik, z Dunaja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Alojzij Drascher, trg. pot., z Dunaja. — Franc Mulej, posestnik, iz Radolice.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	738.98	+ 9.0	sl. zp.	oblačno	
5. 2. u. pop.	737.98	+20.2	sl. szp.	jasno	0.00
9. u. zveč.	738.68	+12.6	sl. szp.	jasno	

Zjutraj nekoliko oblačno, potem se je pa popolnoma zjasnilo; večerna zarija in jasna noč. Srednja temperatura gorkote 13.9° C., za 5.5° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

6. aprila

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 15 kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	85 „ 25 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	113 „ 80 „
Papirna renta, davka prosta	101 „ 70 „
Akcije avstr.-ogerske banke	879 „ — „
Kreditne akcije	295 „ 80 „
London	125 „ 85 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	10 „ — „
Ces. cekini	5 „ 94 „
Nemške marke	61 „ 70 „

Zahvala.

Za mnoge dokaze srčnega sočutja, za poklonjene krasne vence povodom smrti presrečno ljubljene gospoda

IVANA PRIBOŠIČA,

kakor tudi za mnogobrojno udeležitev pri pogrebem sprevodu izrekamo vsem najtoplejšo zahvalo.

Ljubljana, 6. aprila 1886.

Žalujoči sorodniki.

Gospod življenja in smrti je hotel, da so mi preljuba mati, vdova

ANA ABSEC,

po prejetih svetih zakramentih za umirajoče dne 3. t. m. ob 1. uri popoldne umrla v 79. letu svoje starosti.

Premilo ranjco izročam v milost Boga, sorodnikom vsem in prijateljem pa v spomin.

V Hotiču, 5. aprila 1886.

Matija Absec.

SEMENA.

Velikansko peso, nemško in domačo deteljo, vsake vrste travo, Kašeljski kaps, Ribniški krompir in fižol itd.

priporoča po najnižji ceni

IVAN PERDAN

(3) v Ljubljani.

MARSALA-FLORIO,

najboljše

Sicilijansko desertno vino

za slabotne, bolnike in okrevajoče jako okrepčavajoča pripomoč. Za zdrave je pa to vino boljše memo vsakega družega deserta.

Pravo dobiva se v Ljubljani pri

G. PICCOLI-ju,

lekarna „pri Angelu“ na Dunajski cesti. (6)

Žrebanje že 24. tega meseca.

KINCSEM SREČKE

à 1 gld.

11 srečk 10 gld. samo

Glavni dobitek v gotovini

gld. 50.000 gld.

10.000 gld., 50000 gld. z odtegljajem 20% — 4788 denarnih dobitkov.

Kincsem-srečke dobivajo se v loterijskem bureau ogerskega Jockey-kluba: Budimpešta, Waitznergasse 3.